

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Jeszenszki Ügyvédi Iroda (....., ügyintéző: dr. Jeszenszki Gábor ügyvéd) által képviselt, felperes neve(....) felperesnek - a dr. Karas Mónika ügyvéd (.....) által képviselt, alperes neve(.....) alperes ellen - szerzői jogsértés megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. június 3. napján kelt, 6.P.22.227/2006/17. számú ítélete ellen a felperes 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 100.000 (Százezer) Ft másodfokú perköltséget.

A felperes költségmentessége folytán le nem rótt 228.000 (Kétszázhuszonnyolcezer) Ft fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte őt 150.000 Ft perköltség alperes részére történő megfizetésére.

A megállapított tényállás lényege szerint a felperes 2002. október 8-tól 2004. március 31-ig igazgatósági tag volt az alperesnél, ahol 2002. október 20. és 2005. januárja között marketing igazgatói feladatokat látott el. E feladatokat a felperes a keresztül látta el, először a Bt. és az alperes között létrejött megbízási szerződés, majd 2004. május 1-től vállalkozási keretszerződés alapján. A ténylegesen a felperes által elvégzett munkákról a Bt. állította ki a számlákat az alperes felé, az alperes vezérigazgatója pedig annak elismerésére, hogy a felperes a marketing igazgatói feladatokat ellátta, teljesítési igazolásokat írt alá. Emellett az alperes és aKft. között - amelynek munkaviszonyban álló ügyvezetője a felperes volt - 2004. február 2-án megbízási szerződés jött létre egyebek mellett hirdetéstervezés, kivitelezés, műsorstruktúra kivitelezés szolgáltatásokra, majd 2004. április 27-én a felek vállalkozási keretszerződés kötöttek, többek között fényképészeti szolgáltatásokra is.

Rögzítette a tényállás azt is, hogy a felperes a marketing igazgatói feladattal kapcsolatban több alkalommal fényképfelvételeket készített, amiket átadott az érdekeltségi körébe tartozó, előbbieken jelölt két gazdasági társaságnak. E társaságok a fotókat az alperessel kötött szerződésekben - amelyekben rendelkeztek a szellemi alkotások felhasználási köréről és ellenértékéről - megjelölt feladatok és megbízások teljesítéseként, felhasználás céljából továbbadták az alperesnek. Ezek között voltak portréfotók az alperesnél dolgozó riporterekről, bemondókról, de készültek felvételek az alperes épületéről, a nála, valamint általa szervezett rendezvényekről. A fotókat az alperes egyes televíziós műsoraiban, a sajtóban, az interneten, továbbá a reklámozás során használta fel. A szerződéseket az alperes 2005. december 6. napján felmondta.

Ismertette az ítéleti tényállás résztelesen, hogy a ... Bt. és a ...Kft. részéről kiállított számlákon milyen szolgáltatások szerepeltek, így a ... Bt. számlái hírolvasók, műsorvezetők fotói, képernyősök, riporterek digitális fotózása, internet képriport,műsorvezetőinek fotózása szolgáltatásokra is vonatkoztak.

A felperes álláspontja szerint az alperes szerzői vagyoni jogsértést követett el azzal, hogy az általa szóbeli megbízás alapján készített fényképfelvételeket, amelyek nem voltak a felperesi cégekkel kötött szerződéseknek a tárgyai, írásbeli szerződés és díjfizetés nélkül felhasználta. Továbbá személyhez fűződő szerzői jogai sérültek, mivel a felhasznált fényképeken az alperes nem tüntette fel a nevét.

Az alperes védekezésének lényege szerint a perbeli fotókat a felperes a ... Bt-vel, továbbá aKft-vel kötött szerződések alapján készítette, amely szerződések rendelkeztek a szerzői jogokról, annak átengedéséről, illetve a korlátlan felhasználási jogok engedélyezéséről és a díjak megfizetésre kerültek.

Az elsőfokú bíróság megállapította a felperes nem vitatott előadása alapján, hogy a perbeli fotókat, amelyek a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (2) bekezdésének i) pontja alapján szerzői jogi védelem alatt állnak, a felperes készítette a munkakapcsolat fennállásának idején. Kifejtette, hogy az Szt. 16. §-ának (1) bekezdése szerinti felhasználási engedélyt a 45. § (1) bekezdése értelmében írásba kell foglalni. A felperes azonban nem csatolt olyan írásbeli szerződést, ami igazolta volna, hogy saját személyében az alperessel felhasználási szerződést kötött a perbeli fotókról és azt sem tudta bizonyítani, hogy szóbeli megállapodásuk alapján az alperes olyan fotókat használt fel díjfizetés nélkül, amelyek nem voltak a felperesi cégekkel kötött szerződések tárgyai, holott ez a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján őt terhelte.

A bizonyítási eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a szerződések, teljesítési igazolások és számlák azt bizonyítják, hogy a felperes a gazdasági társaságok keretén belül járt el a fotók elkészítésekor, azokat e társaságok részére átadta, azaz szerzőként rendelkezett a vagyoni jog átruházásáról, tehát a felhasználási, vagyoni jogot a társaságok a szerzőtől megszerezték. Az egyes megbízási szerződések és számlák pedig bizonyítják, hogy

a gazdasági társaságok fotózással kapcsolatos feladatokat végeztek, a fotókat ők adták át az alperesnek és díjazásuk is megtörtént. Mindezek alapján megállapítható volt, hogy az alperes a fotókat a felperes érdekeltségi körébe tartozó gazdasági társaságokkal kötött szerződés alapján kapta meg, azaz az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felhasználó nem az alperes, hanem a két gazdasági társaság volt, ezért igényét is velük szemben érvényesítheti a felperes.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg és állapítsa meg 2002. decemberétől az alperes szerzői jogi jogsértést valósított meg, kötelezze annak abbahagyására, a további jogsértéstől tiltsa el, továbbá a keresetnek megfelelően kötelezze 3.800.00 forint szerzői jogdíj megfizetésére.

Álláspontja szerint nem a felperest terhelte bizonyítási kötelezettség, hanem az alperesnek kellett volna azt igazolnia, hogy a tárgyi fotók felhasználása közte és a mű szerzője között létrejött felhasználási szerződés alapján jogszerűen történt, neki kellett volna bizonyítania, miként szerezte meg a fényképek felhasználási jogát. Arra az esetre, ha a szerződések mégis megalapítják az alperes felhasználási jogát, a fellebbezés az Szjt. 44. §-ának (1) bekezdésébe foglalt semmis kikötésre hivatkozott.

Hibásnak találta, hogy az elsőfokú bíróság a két gazdasági társaságot tekintette a fotók felhasználójának, mert azok ezzel a joggal soha nem rendelkeztek. Igaz, hogy a szerződések az alperes és a két társaság között jöttek létre, de ez még önmagában nem bizonyítja, hogy a társaságok a szerzői jogokat is megszerezték volna. A perbeli fotókat a felperes küldte meg közvetlenül a felhasználó alperesnek.

Kifejtette továbbá, hogyha az alperes meg is szerezte volna a felhasználás jogát, az Szjt. 12. §-a alapján akkor is jogsértést követett el, mert a szerzőt megilleti annak a joga, hogy művén szerzőként a nevét feltüntessék, és a sérelmezett fényképfelvételekkel kapcsolatosan ez egyetlen esetben sem történt meg.

Az alperes az ítélet helybenhagyását kérte. Fellebbezési ellenkérelmében azt hangsúlyozta, hogy a felperes mindaddig nem kifogásolta a névfeltüntetés hiányát és nem kért díjat, amíg a klasszikusan munkaviszony szerinti feladatokat az alperesnél ellátta. Igénnyel azután élt csak, hogy az alperes felmondott neki.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntésével és nagyobb részben annak indokaival is egyetértett.

Az Szjt. 16. § (1) bekezdése szerint a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden

egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.

Az ismertetett szabály értelmében a szerzőt kizárólagos jog illeti meg, amelynek alapján felléphet mindenkivel szemben, aki engedélye nélkül felhasználja a művet. A szerzői jogsértés megállapítására irányuló perben a Pp. 164. § (1) bekezdése folytán a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a mű az Szjt. 1. §-a szerint szerzői jogi védelem alá tartozik, a szerzői jognak az Szjt. 4. § (1) bekezdése alapján ő a jogosultja, továbbá azt, hogy az alperes a művet az Szjt. 16. § (6) bekezdésének megfelelően jogosulatlanul felhasználta. Ezzel szemben az alperest annak bizonyítása terhelte, hogy részéről a felhasználás jogszerűen történt.

A jelen esetben az alperes nem vitatta, hogy a perbeli fényképfelvételeket a felperes készítette és azt sem, hogy a fotók az Szjt. 1. § (2) bekezdés i) pontja szerint szerzői jogi védelem alá tartoznak. Továbbá arra sem merült fel adat, hogy a fotók az Szjt. 30. §-a alapján munkaviszonyban készült alkotásnak minősüljenek, amely esetben a művek vagyoni jogai a törvény alapján átszállnak a munkáltatóra.

Az alperes elismerte azt is, hogy interneten, hirdetési újságokban, tv-csatornán a fényképek felhasználása megtörtént a részéről, de azzal védekezett, hogy a sérelmezett fotókat nem a felperestől, hanem a felperes cégeitől kapta a velük kötött írásbeli szerződések és felhasználási engedély alapján, amelyekért jelentős összegű díjat fizetett. Alappal hivatkozott a szerzői vagyoni jogok kapcsán arra, hogy az alperes és a Bt, valamint az alperes és aKft. között létrejött szerződésekben a szerződő felek megállapodtak abban, hogy a vállalkozó és az érdekkörébe tartozó személy által a megállapodás alapján létrehozott szellemi alkotások átruházható vagyoni jogai az alperest illetik meg, illetve rendelkeztek az át nem ruházható szellemi alkotások tekintetében a kizárólagos és korlátozás nélküli felhasználási jog engedélyezéséről, és mindezek díjazásáról. A ... Bt. és a Kft. a szerződésekben szavatolták, hogy az érdekköréhez tartozó személy hozzájárul ahhoz, hogy a szerződés időtartama alatt, illetve a szokásos műsorszolgáltatási tevékenységével összefüggésében a szerződés megszűnését követően is szabadon, a vállalkozó érdekkörébe tartozó személyek további hozzájárulása vagy díjfizetési igénye nélkül nyilvánosságra hozhatja, illetve időbeli és területi korlátozás nélkül az ismert összes módon felhasználhatja. A perben csatolt számlákkal bizonyítást nyert az is, hogy az alperes a kikötött díjazást megfizette a gazdasági társaságok részére. Emellett a meghallgatott tanúk vallomása alátámasztotta, hogy a fotózási tevékenység a marketing igazgató feladata volt, amelyért a felperes a cégein keresztül ellenszolgáltatást kapott.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett arra, hogy az alperes a szerzői vagyoni jog megsértése alól kimentette magát, mivel okiratokkal és tanúvallomásokkal kellő mértékben bizonyította, hogy a fényképek felhasználása a részéről nem volt jogellenes, engedély alapján jogdíj fizetése ellenében történt.

Ezzel szemben a felperes azt állította, hogy a perbeli fotók nem voltak az alperessel kötött szerződések tárgyai. Az elsőfokú bíróság helyesen fejtette ki, hogy erre az állításra figyelemmel a felperesnek kellett volna bizonyítania azt, hogy átadott az alperesnek olyan fotókat, amelyeket nem a megbízási szerződés alapján készített, továbbá, hogy ezeket az alperes felhasználta. Ennek azonban a felperes nem tett eleget.

A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a felperesnek a fotókkal kapcsolatos perbeli nyilatkozatai nem voltak következetesek.

A keresetében még 1500 db fotó jogosulatlan felhasználását állította, később ezt 80 db portré és 60 db riportfotóra módosította, végül 180 db fotóval kapcsolatban állította a jogsértést. Személyes meghallgatása során azt adta elő, hogy szóbeli megállapodása volt az alperessel a fényképek elkészítésére és ígérete volt arra, hogy díjat kap értük. Ezzel szemben azonban az alperes részéről megbízási szerződések, teljesítési igazolások és számlák kerültek becsatolásra a felperes érdekeltségi körébe tartozó társaságok fotózási tevékenységéről, amit ténylegesen a felperes teljesített az alperes részére és a meghallgatott tanúk sem igazolták a felperes által hivatkozott szóbeli megállapodás létrejöttét.

Emellett kétséget ébresztett az is, hogy a felperes az eljárás során számos fényképet csatolt saját műveként, de nem jelölte meg, hogy ezek közül melyek azok, amelyeket a céges szerződések keretében készített és melyek azok, amelyekre külön megbízást kapott. Végül felperes az utolsó tárgyaláson olyan nyilatkozatot is tett, hogy járt el az alperessel kötött szerződések alapján teljesített fotózás során. Ez pedig teljes ellentétben áll a perben meghallgatott tanúk, ... és vallomásával, akik szerint mindig a felperes fotózott és ezt a feladatot jelenleg is a marketingigazgató látja el és nincs összhangban a felperes saját, korábbi perbeli nyilatkozataival sem.

A peradatok alapján, a felperes nyilatkozatainak a következetlenségére is figyelemmel, az elsőfokú bíróság helyes mérlegelés eredményeként jutott arra, hogy a felperes nem bizonyította azt az állítását, hogy olyan általa készített fotókat is felhasznált az alperes, amelyek nem voltak tárgyai az alperes és a felperesi cégek közötti írásbeli szerződéseknek.

A fellebbezés alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a bizonyítási teher szabályait. A fentebb már kifejtetteknek megfelelően az elsőfokú ítélet szerint az alperes tagadására és az általa bizonyítottakra figyelemmel, a felperest annak a bizonyítása terhelte, hogy őt személyesen, szóban bízta meg az alperes a szerződés körét meghaladó fényképek elkészítésével, amelynek alapján elvégezte a munkát, átadta a fotókat az alperesnek, de díjazást értük nem kapott. Ezt pedig kétségtelenül nem bizonyította a felperes, holott erre az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésére történt kioktatással megfelelően felhívta.

Nem volt azonban osztható az elsőfokú bíróságnak az az okfejtése, amikor nem az alperest, hanem a gazdasági társaságokat minősítette a felperes által készített fotók felhasználóinak. A fényképfelvételeket a tv-csatornán, az interneten, a reklámozás során és arcképes belépőkön az alperes használta fel, amit ő sem vitatott, erre tekintettel őt kell a felperes által sérelmezett magatartások kapcsán felhasználónak tekinteni.

A felhasználás azonban a már elmondottak szerint az alperes részéről jogszerű volt, írásbeli felhasználási engedély alapján, jogdíj fizetése ellenében történt. Ezért a névfeltüntetés kérdésében a másodfokú bíróság a következőkkel egészíti ki az elsőfokú bíróság elutasító döntésének egyebekben helytálló indokolását. A rendelkezésre álló adatok szerint a felperes a nevének az Szjt. 12. § (1) bekezdése szerinti feltüntetését a pert megelőzően nem igényelte az alperestől, a keretszerződések sem tartalmazzak a névfeltüntetéssel kapcsolatos kitélt és a jogviszony fennállása alatt a felperes neve az általa készített fotók kapcsán megjelenítésre nem került, ezért felmerülhet a névfeltüntetésről való hallgatólagos lemondás lehetősége is. Emellett köztudomásúnak tekinthető, hogy a gyakorlatban a televíziós riporterekről, bemondókról készült portréfotók, vagy épületfotók esetében a reklámozás, az interneten, vagy a tv képernyőn illusztrációként történő megjelenítés során, de különösen az arcképes belépőkártyákon nem szokásos a fényképet készítő szerző nevének a feltüntetése a technikai korlátokra is figyelemmel. Ezért a felhasználás adott jellegére tekintettel nem volt megállapítható, hogy az alperes jogsértést valósított meg azzal, hogy a felperes nevének feltüntetése nélkül használta fel a fényképeket.

Az alperes és a perben nem álló felperesi érdekeltségű cégek közötti szerződések semmiségére való, kizárólag a fellebbezésben felhozott felperesi hivatkozás nem foghatott helyt, az a jelen eljárásban nem volt elbírálható.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú perköltségét megfizetni, amely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) és (5) bekezdése szerint megállapított, áfával növelt ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

A felperes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2009. január 27.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

. Fülöp Györgyi s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:
bírószági ügyintéző